

Aan

Minister van VWS

Deadline: 16 maart 2026

Opgesteld door

nota

TER BESLISSING

Evaluatie Subsidieregeling donatie bij leven

Datum

2 maart 2026

Kenmerk

4358194-1095063-GMT

Bijlage(n)

Kamerbrief met
evaluatierapport

1. Aanleiding

In januari 2026 is de evaluatie van de Subsidieregeling donatie bij leven afgerond. Het rapport wordt met uw begeleidende brief aan de Kamer aangeboden alsook uw reactie op de aanbevelingen in het rapport.

2. Geadviseerd besluit

Ik adviseer u in te stemmen met de bijgevoegde brief aan de Kamer en deze te ondertekenen. Hiermee zegt u toe de subsidieregeling te verlengen.

3. Kernpunten

Bij de implementatie van het Masterplan Orgaandonatie¹ is in 2009 de Subsidieregeling donatie bij leven ingevoerd om financiële belemmeringen weg te nemen voor donoren die bij leven een nier of een deel van hun lever doneren. Bij wet is geregeld dat een subsidieregeling eens in de vijf jaar geëvalueerd wordt. De huidige subsidieregeling loopt tot 1 september 2026. In 2025 heeft deze evaluatie plaatsgevonden en heeft in januari 2026 geresulteerd in een evaluatierapport met aanbevelingen. De donoren zijn tevreden over het bestaan van de regeling, ook al is voor het merendeel van de donoren de regeling niet bepalend geweest voor de beslissing om daadwerkelijk te doneren. Het besluit van de donor om bij leven te doneren blijkt vooral ingegeven te zijn vanuit moreel bewustzijn en de relatie met de patiënt. Hierbij is de subsidieregeling juist helpend en ondersteunend geweest.

Een aantal aanbevelingen betreffen de informatievoorziening en de uitvoering van de subsidieregeling. Andere aanbevelingen hebben aanleiding gegeven om de subsidieregeling vanaf 1 september 2026 op twee punten aan te passen:

- In de subsidieregeling staan een aantal vaste vergoedingen, deze bedragen zijn sinds de vorige wijziging in 2021 niet meer geïndexeerd. Dit zal in de komende regeling gecorrigeerd worden (21,84%²) en de bedragen zullen daarna jaarlijks geïndexeerd worden.
- In de huidige regeling worden de reis- en verblijfkosten van een door de donor aangewezen persoon vergoed die de donor, die in het buitenland woont, bij staat tijdens het donatietraject.

¹ Masterplan Orgaandonatie, Coördinatie Groep Orgaandonatie, juni 2008. Het masterplan bevat diverse maatregelen om de vele patiënten die op een donororgaan wachten sneller te kunnen helpen.

² Deze correctie is berekend op basis van de consumentenprijsindex van 2022 tot en met 2025 ($1,10 \times 1,038 \times 1,033 \times 1,033 = 1,2184$ oftewel 21,84%).

- In de komende regeling wordt het mogelijk gemaakt dat de donor niet het gehele traject door dezelfde persoon hoeft te worden bijgestaan, maar dat dit verschillende personen kunnen zijn.

Datum

2 maart 2026

Kenmerk

4358194-1095063-GMT

4. Toelichting

a. Draagvlak politiek

De Tweede Kamer was indertijd een groot voorstander van de komst van een subsidieregeling, zodat donoren die bij leven willen doneren geen financiële belemmeringen ondervinden om bij leven een nier of een deel van hun lever te doneren.

b. Draagvlak maatschappelijk en eenduidige communicatie

Het is niet de verwachting dat het evaluatierapport over de Subsidieregeling donatie bij leven tot publiciteit zal leiden.

c. Arbeidsmarkteffecten zorg- en welzijnsveld

Geen.

d. Gevolgen administratieve lasten

Bij de aanpassing van de subsidieregeling zal getoetst worden wat de effecten zijn op de administratieve lasten. De eerste inschatting is dat de aanpassing nagenoeg geen effecten zal hebben op de administratieve lasten.

e. Financiële en personele gevolgen VWS en uitvoeringsorganisaties

GMT reserveert jaarlijks € 800.000 voor de subsidieregeling. De regeling is echter een opneemregeling, waardoor er altijd geld is om voor de regeling uit te keren. Uitgaande van gelijk gebruik zal de correctie voor prijsindexatie een toename in de kosten voor de regeling betekenen van ongeveer 21,8%.

f. Juridische aspecten haalbaarheid

Het ontwerpbesluit ter wijziging van de subsidieregeling is in voorbereiding.

g. Afstemming (intern, interdepartementaal en met veldpartijen)

De Kamerbrief is ter informatie afgestemd met VWS directie WJZ en de Transplantatie Stichting (NTS). De NTS is de uitvoerder van de subsidieregeling.

h. Toezeggingen

Voor zomer 2026 ontvangt de Kamer een ontwerpbesluit ter voorlegging van de wijziging van de subsidieregeling.

i. Fraudetoets

N.v.t.

5. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Tot personen herleidbare gegevens zijn onleesbaar gemaakt vanwege de bescherming van de persoonlijke levenssfeer.